

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **D.S.**

oskarżonego z art. 66b § 2 k.w. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 8 grudnia 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi,
z dnia 25 lutego 2025 r., VI W 156/25,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

D.S. został obwiniony o to, że:

I. w dniu 24 października 2024 r. w godz. 15:45-17:40 w Ł. przy ulicy Ł.(..) umyślnie
złamał zakaz kontaktowania się z E.S., tj. o czyn z art. 66b § 2 pkt 1 k.w.,

II. w tym samym miejscu i czasie umyślnie złamał zakaz zbliżania się do E.S., tj. o
czyn z art. 66b § 2 pkt 4 k.w.,

III. w dniu 28 października 2024 r. o godz. 8:41 w Ł. przy ulicy Ł.(..) umyślnie złamał zakaz kontaktowania się z E.S., tj. o czyn z art. 66b § 2 pkt 1 k.w.

Wyrokiem nakazowym z dnia 25 lutego 2025 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi uznał D.S. za winnego popełnienia zarzucanych mu wykroczeń, z tą zmianą, iż czyn I, II i III wypełnił dyspozycję wykroczeń z art. 66b § 2 pkt 3 k.w. i za to. na podstawie art. 66b § 2 pkt 3 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył obwinionemu karę grzywny w kwocie 200 złotych.

Wyrok nakazowy nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 24 kwietnia 2025 r.

Kasację na korzyść obwinionego, zaskarżając wyrok nakazowy w całości, wniósł Prokurator Generalny. Na zasadzie art. 111 k.p.s.w., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.s.w. zarzucił mu „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 93 § 2 i 4 k.p.s.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w. i art. 21 § 4 k.p.s.w., polegające na rozpoznaniu sprawy D.S. w postępowaniu nakazowym, skutkiem czego było wydanie wyroku nakazowego, na mocy którego uznano go za winnego popełnienia trzech wykroczeń z art. 66b § 2 pkt 3 k.w. pomimo, iż wynikające ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego okoliczności uzasadniały powzięcie wątpliwości co do jego poczytalności, co wykluczało możliwość wydania wyroku w tym trybie, a nakazywało rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych, na rozprawie z udziałem obligatoryjnego obrońcy”. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Orzekanie w postępowaniu nakazowym, zgodnie z brzmieniem art. 93 § 2 k.p.s.w., może nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Zgodnie z § 4 tego artykułu, postępowanie nakazowe jest

niedopuszczalne, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 21 § 1, tj. gdy zachodzi obrona obligatoryjna, w sytuacji gdy obwiniony jest głuchy, niemy lub niewidomy (pkt 1), ewentualnie zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności (pkt 2).

Sąd Najwyższy stoi niezmiennie na stanowisku, iż do naruszenia przepisów art. 93 § 4 w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w. dochodzi zarówno wtedy, gdy sąd orzekł w postępowaniu nakazowym pomimo wątpliwości co do poczytalności obwinionego, jak i wtedy, gdy wprowadzie nie powziął takich wątpliwości, ale w świetle materiałów zgromadzonych w aktach sprawy istniały obiektywne przesłanki do powstania takich wątpliwości, nakładające obowiązek ich wyjaśnienia (m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 marca 2015 r., II KK 77/15; z dnia 29 lipca 2015 r., III KK 223/15; z dnia 20 kwietnia 2017 r., V KK 66/17; z dnia 8 sierpnia 2019 r., III KK 137/19; z dnia 26 lutego 2025 r., V KK 42/25).

W realiach rozważanej sprawy orzekający Sąd pominął albo niedostatecznie rozważył właśnie tę ostatnią przesłankę. Z akt sprawy wynika bowiem, że czynność przesłuchania D.S. w dniu 7 lutego 2025 r. w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niemu wniosku o ukaranie miała miejsce w Szpitalu [...] w Ł., przy ul. [...], gdzie był on wówczas z nieznanych powodów hospitalizowany (k – 9, 10-11). Informacja o problemach zdrowotnych obwinionego wynika także z notatki urzędowej, sporządzonej przez funkcjonariusza Policji w dniu 24 października 2024 r. na okoliczność doprowadzenia D.S. do PDOZ w Ł. w celu wytrzeźwienia, a zarazem konieczności jego zbadania przed umieszczeniem w PDOZ przez lekarza psychiatrę. Wprawdzie badający go wówczas lekarz psychiatra stwierdził brak przeciwwskazań do jego przebywania w PDOZ (k - 2), jednak przedstawione okoliczności dawały podstawę do powzięcia wątpliwości co do poczytalności obwinionego.

Wskazane okoliczności obligowały Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi do skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie, wyznaczenia obrońcy z urzędu (art. 21 § 4 k.p.s.w.) oraz podjęcia działań zmierzających do wyjaśnienia stanu zdrowia psychicznego obwinionego, poprzez powołanie biegłego lekarza psychiatry (art. 42 § 1 k.p.s.w. w zw. z art. 193-201 k.p.k.).

Przeprowadzenie postępowania nakazowego zakończonego wydaniem zaskarżonego wyroku, mimo wystąpienia wskazanych okoliczności, naruszyło w sposób rażący przepisy art. 93 § 2 i 4 k.p.s.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w. Dyrektywa wynikająca z treści art. 93 § 4 k.p.s.w. wyłącza bowiem możliwość orzekania w tym trybie, gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość, co do poczytalności obwinionego, a w niniejszej sprawie istniały realne przesłanki do powzięcia takiej wątpliwości. Jednocześnie przekroczenie tego zakazu doprowadziło do istotnego ograniczenia prawa obwinionego do obrony (art. 21 § 3 k.p.s.w.).

Zaistniałe w sprawie uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, także dlatego, że nie wyjaśniono kwestii zdolności D.S. do ponoszenia winy za zarzucane mu czyny (art. 17 § 1 i 2 k.w.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ten weźmie pod uwagę poczynione wyżej uwagi.

[WB]

[a.ł.]